

821.161.2:37

Г61

ЯК БУТИ
власним

ТАТОМ

ІСТОРІЇ ТА ДОСВІД
ВІДОМИХ БАТЬКІВ

Олександр Ткаченко, продюсер

Євген Кошовий, актор

Сергій Притула, телеведучий

Олег Скрипка, музикант

Віталій Сич, журналіст

Геннадій Мохненко, священник, тато 32 дітей

Єгор Соболев, політик

Андрій П'ятов, футболіст

Тарас Березовець, телеведучий
та багато інших

Влад ГОЛОС

Брайт * Букс

Ця книга у бібліотеці завдяки UK
UKRAINIAN
LIBRARY
INSTITUTE
book-institute.org.ua

сам

network

Передмова

Батько – перший герой для сина й перша любов доньки. Авторство цього вислову, дуже популярного в США, мені так і не вдалося з'ясувати, все зводиться до того, що це арабське прислів'я. Однак не так важливо, чиї саме це слова, головне – вони справді мудрі. Психологи написали безліч досліджень про роль батька в житті дитини, але вже самим цим афоризмом висловлено дуже багато.

І тут постають інші запитання. А як це реалізувати? Як стати героєм для сина? Що значить «любов доньки»? Численні книжки про виховання чи про батьківство мають для мене, як для батька трьох дітей, принаймні два суттєві недоліки: 1) здебільшого автори дають поради та вчать мене жити й виховувати своїх дітей; 2) вони розраховані на матусь. І навіть якщо нібито адресовані всій родині, між рядків постійно проглядає таке: цільова аудиторія цих видань – жіноцтво.

Насправді мені, як і більшості відповідальних батьків, не потрібно жодних порад. Ми всі й без того знаємо, що діти потребують нашої уваги та нашого часу. Чули і цей вислів: «Не виховуйте дітей – виховуйте себе, бо діти все одне будуть схожі на вас». Бракує не знань, а енергії та натхнення. Я завжди хотів прочитати історії про класних татусів. Знаходив лише англійські видання. Якщо такої книжки нема

в нас, тож слід її написати. Саме тому нині ви тримаєте в руках цю збірку. Це не чергові поради, а реальні яскраві оповіді відповідальних татусів. Ці чоловіки не ідеальні, але живі, справжні. Звичайні батьки, як і всі ми.

Іноді в мене запитували: а чому б не зробити відеоканал з цієї теми? Проте сьогодні у світі, переповненому інформацією, будь-який ролик живе тиждень, максимум – два. А книжка залишиться в людини, вона її читатиме, переказуватиме яскраві моменти друзям або рідним. Я впевнений, що це набагато корисніше для батьків – а отже, і для дітей.

Коли я завершував роботу над книжкою, уже бачив, про що буде наступна. Якщо про своїх дітей татусі багато й детально розповідали, то про власних батьків – дуже мало та неохоче. Трапляється навіть і так, що люди відмовляються відповідати на запитання про власного батька, адже часто за цим криється забагато болю, образи, смутку. Утім, ми все одно залишаємося дітьми своїх батьків, незалежно від того, любимо їх чи ненавидимо. Тому наступна збірка буде від дітей. Дорослих дітей. Їхні спогади про власних татусів. І це теж має бути корисно як для батьків, так і для матерів. Ви побачите, що саме згадають про нас дорослі діти. Вони не пригадають, як ми щосили намагалися бути ідеальними батьками. Їм згадаються лише епізоди, в яких ми були самі собою, не старалися когось повчати.

Влад Головін,
журналіст, ідеолог проекту *Father's Club*
і батько трьох дітей

БАТЬКО ІЗ СУПЕРЗДІБНОСТЯМИ

Мій батько Борис Бурда – багаторазовий володар «Кришталевої сови» – найвищої відзнаки гри «Що? Де? Коли?». Приблизно з п'яти моїх років він переказував мені книжки. Комусь батьки читають, а мені батько розповідав книжки напам'ять. Але тільки перші два чи три розділи, аби збудити зацікавлення. Потім я неодмінно дочитував їх – потрібно ж було знати, що сталося далі. Як тепер сказали б, він робив «трейлер» кожної книжки. Коли я підріс, батько допомагав мені формувати власну бібліотеку.

У нього феноменальні здібності й енциклопедичні знання. У спадок це не передається. Якось я спробував грати в брейн-ринг, але для мене це скінчилося таким провалом, що я більше ніколи подібного не повторю. Це не моє, мені бракує такої широкої ерудиції, такого обсягу знань і такої здатності діставати ці знання з місця зберігання в потрібний момент.

Мені завжди цікаво було дивитися всі програми з участю батька. Я їх усі передивився й дуже пишався ним. Коли вже був достатньо дорослим, долучився до пошуку спонсора для нього.

На батьковому полі неможливо було конкурувати й виявляти себе. Його здібності зустрічаються в однієї людини на сто тисяч, якщо не на мільйон.

Звичайно, коли в тебе успішний і талановитий батько – це неабиякий виклик. Доводиться значно більше працювати над собою. Як президент Асоціації власників сімейних компаній, я спілкуюся з підприємцями всього світу. Дуже добре розумію спадкоємців родинних компаній, які дивляться на своїх батьків знизу вгору. Їхні батьки здаються їм великими, а вони самі собі – дуже малими. У таких випадках потрібні значні зусилля, щоб віднайти себе, свою нішу, стати особистістю.

ШКОЛА ЖИТТЯ

Якщо оцінювати все, що зробив для мене мій батько, то найважливішими я назвав би свої поїздки з ним у літні табори поблизу Керчі.

Батько був великим аматором Клубу самодіяльної пісні (КСП). Кілька років поспіль його друзі організовували відпочинок на морі. Там були майже всі дорослі, дуже мало дітей.

У такому товаристві я мусив поводитись як дорослий: готувати їжу, розкладати багаття, збиратися на лінійки, чергувати на кухні. Щоб мене сприймали як учасника великої родини, доводилося брати на себе зобов'язання й виконувати їх. Залишитися дитиною в таких умовах неможливо. Не варто очікувати певних пільг лише через те, що ти дитина.

Згадуючи нині той досвід, можу сказати, що то був час формування моєї особистості. І це стало можливим лише завдяки батькові. Він запропонував мені виявити власну ініціативу, надав достатньо свободи, і я цю свободу реалізував.

Двоє наших старших дітей, сини, практикують бойовий гопак. Вони їздять верхи навіть краще за мене. Влітку хлопці відвідують табори пластунів. Їм це подобається, особливо старшому, він охоче їде кудись на кілька тижнів. Молодший – більш домашній, йому складніше. Але вважаю, що хлопчиків треба виховувати козаками. Адже козак – це наш український образ воїна-лицаря.

Старший син, Роман, із дитинства знав усі марки й моделі машин. Потім пішов далі – вивчив прапори, герби всіх країн, усі столиці й навіть гімни. А деякі гімни навчився виконувати на фортепіано. Тепер цікавиться історією, зокрема маперством. Це такий рух, базований на анімації мап і присвячений історії певної країни, імперії чи якихось воєн. І крім реальних історій, можливі фентезі (наприклад, яким був би світ, якби Україна перемогла у Другій світовій війні Німеччину й Росію).

Діти іноді знімаються зі мною у кліпах. Молодший, Устим, має хист до співу. Навіть не пам'ятаю точно, в якому віці він почав співати, років, мабуть, у 6 чи 7. Нині він бере уроки вокалу та вчиться грати на фортепіано. Багато разів співав зі мною на сцені. А нещодавно в нього був сольний концерт з оркестром у Будинку звукозапису.

ПРО ТЕ, КИМ ХОЧУТЬ СТАТИ ДІТИ

У мене іноді запитують, чи не хочу я, щоб мої діти також стали музикантами. Щиро кажучи, не знаю точної від-

повіді на це запитання. Вважаю, що дитині потрібно надавати більше інформації, щоб вона могла зробити власний вибір. І важливо навчити її робити його правильно. Але я в дитинстві абсолютно не знав, ким хочу стати. Був талант до музики, проте я на нього не звертав особливої уваги. Тільки у 20 років зрозумів, що хочу бути музикантом. До того мені здавалося, що маю стати вченим.

ПРО ГАДЖЕТИ ТА БОЙОВИХ ДОНЬОК

У мене дівчата досить бойові. Якщо хтось образить, можуть за себе постояти, активні, фізично розвинені. І з ляльками граються, і з машинками. А особливо подобаються їм усілякі дракони, жаби, змії, кістяки. Барбі в них не дуже популярні. Старша донька, Олеся, любить писати історії. Робить такі ніби комікси з малюнками й текстами. Одна історія на цілий зошит. Зошит доволі грубенький, за день може одну таку історію зробити. Вже маємо чималі стоси цих історій. Я вважав, що вона їх вигадує, потім забуває. Аж ні, може детально переказати щось давно написане.

Двоє наших старших дітей, сини, практикують бойовий гопак. Вони їздять верхи навіть краще за мене. Влітку хлопці відвідують табори пластунів. Їм це подобається, особливо старшому, він охоче їде кудись на кілька тижнів. Молодший – більш домашній, йому складніше. Але вважаю, що хлопчиків треба виховувати козаками. Адже козак – це наш український образ воїна-лицаря.

Старший син, Роман, із дитинства знав усі марки й моделі машин. Потім пішов далі – вивчив прапори, герби всіх країн, усі столиці й навіть гімни. А деякі гімни навчився виконувати на фортепіано. Тепер цікавиться історією, зокрема маперством. Це такий рух, базований на анімації мап і присвячений історії певної країни, імперії чи якихось воєн. І крім реальних історій, можливі фентезі (наприклад, яким був би світ, якби Україна перемогла у Другій світовій війні Німеччину й Росію).

Діти іноді знімаються зі мною у кліпах. Молодший, Устим, має хист до співу. Навіть не пам'ятаю точно, в якому віці він почав співати, років, мабуть, у 6 чи 7. Нині він бере уроки вокалу та вчиться грати на фортепіано. Багато разів співав зі мною на сцені. А нещодавно в нього був сольний концерт з оркестром у Будинку звукозапису.

ПРО ТЕ, КИМ ХОЧУТЬ СТАТИ ДІТИ

У мене іноді запитують, чи не хочу я, щоб мої діти також стали музикантами. Щиро кажучи, не знаю точної від-

повіді на це запитання. Вважаю, що дитині потрібно надавати більше інформації, щоб вона могла зробити власний вибір. І важливо навчити її робити його правильно. Але я в дитинстві абсолютно не знав, ким хочу стати. Був талант до музики, проте я на нього не звертав особливої уваги. Тільки у 20 років зрозумів, що хочу бути музикантом. До того мені здавалося, що маю стати вченим.

ПРО ҐАДЖЕТИ ТА БОЙОВИХ ДОНЬОК

У мене дівчата досить бойові. Якщо хтось образить, можуть за себе постояти, активні, фізично розвинені. І з ляльками граються, і з машинками. А особливо подобаються їм усілякі дракони, жаби, змії, кістяки. Барбі в них не дуже популярні. Старша донька, Олеся, любить писати історії. Робить такі ніби комікси з малюнками й текстами. Одна історія на цілий зошит. Зошит доволі грубенький, за день може одну таку історію зробити. Вже маємо чималі стоси цих історій. Я вважаю, що вона їх вигадує, потім забуває. Аж ні, може детально переказати щось давно написане.

КУДИ ЗНИКЛИ СПРАВЖНІ ЧОЛОВІКИ?

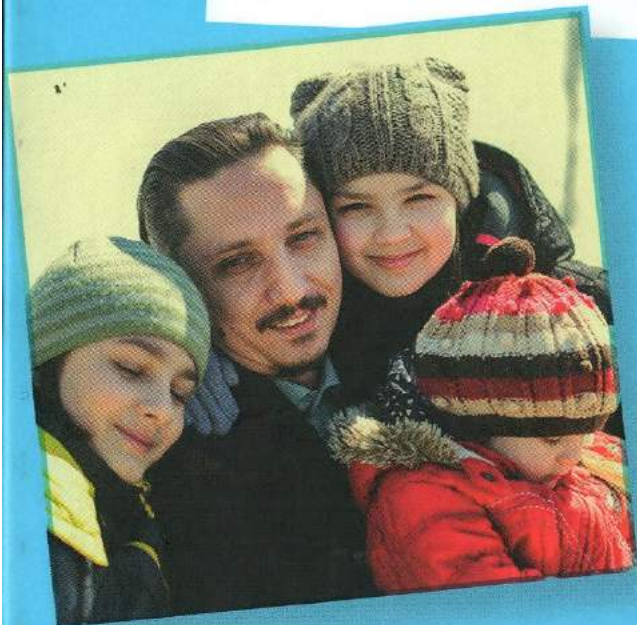
ЧОМУ ТАК БАГАТО РОЗЛУЧЕНЬ І СИРІТ ПРИ ЖИВИХ БАТЬКАХ?

ДЕ ПОДІЛИСЯ ЧОЛОВІКИ, ЯКІ ХОЧУТЬ І ВМІЮТЬ ВИХОВУВАТИ
ТА ДБАТИ ПРО СВОЇХ ДІТЕЙ?

Іноді ці питання дратують. Чоловіки нікуди не поділися, вони є, ви просто не звертаєте на них уваги. Мільйони з них живуть, працюють, люблять свої родини, піклуються про своїх дітей та дружин і не очікують жодних оплесків.

Книжка, яку ви тримаєте у своїх руках, ламає стереотип «справжні батьки вимирають як вид». Її герої – відомі продюсери, підприємці, журналісти, лікарі, священники, вчені, програмісти, усі ті, для кого батьківство є свідомим вибором, а діти – джерелом натхнення. Вони відверто розповідають, чого їм навчив їхній батько й чого вони хочуть навчити своїх дітей. Діляться секретами виховання та ідеями про те, як бути татом, з яким тепло, надійно й весело. Розмірковують про цілі, цінності та сенс батьківства.

Книжка розрахована на найширше коло небайдужих татусів, а також мам, які подарують книжку своїм чоловікам, аби ті знали, як стати крутими батьками.

Владислав Головін – батько трьох дітей, економічний журналіст, кількарразовий лауреат премії ділових журналістів *Presszvanie*, екс-редактор відділу часопису «Forbes Україна». Активіст профспілкового руху журналістів. Разом із колегами з *Los Angeles Times*, *La Croix*, *The Globe and Mail* висвітлював події в окупованому Слов'янську, а також в гарячі часи в Криму, Одесі, Києві. 2016 року створив власний проект «Батьківський клуб», у рамках якого працює інформаційний сайт для татусів і проводяться регулярні зустрічі.

ISBN 978-617-7766-03-1

9 786177 766031 >

Брайт ★ Букс

www.brightbooks.com.ua